

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Τομέας Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα : Ευρωπαϊκές και Διεθνείς Σπουδές
ΚΑΤΣΙΚΑΣ Δ., Λέκτορας, dkatsikas@pspa.uoa.gr

**ΜΑΘΗΜΑ: ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ:
ΎΦΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑΣ**

ΠΕΡΙΟΔΟΣ: ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2017
ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: ΠΕΜΠΤΗ 16οο -19οο

1. Περιγραφή Μαθήματος

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέταση αφενός, του θεσμικού πλαισίου της παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης, και αφετέρου των άμεσων επαφών και διαπραγματεύσεων μεταξύ κρατών καθώς και άλλων, μη-κρατικών δρώντων, μέσω των οποίων οργανώνεται η λειτουργία του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος, με έμφαση στα πεδία των διεθνών νομισματικών σχέσεων και του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Το μάθημα διαρθρώνεται σε τρία βασικά μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται καταρχάς οι βασικές έννοιες, δρώντες, θεσμοί και θεωρητικές προσεγγίσεις της παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης και της οικονομικής διπλωματίας. Η παρουσίαση αυτή δεν έχει μόνο περιγραφικό χαρακτήρα, αλλά περιλαμβάνει και τη διερεύνηση της δυναμικής εξέλιξης των σχέσεων, αλληλεπιδράσεων και στρατηγικών των διαφορετικών δρώντων, όπως αυτές προσδιορίζονται τόσο από τους υφιστάμενους θεσμούς της παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης, όσο και από τις προτιμήσεις, δυνατότητες και περιορισμούς των εθνικών πολιτικών οικονομιών. Στο πρώτο μέρος επίσης, οι φοιτητές εισάγονται σε βασικές έννοιες της νομισματικής πολιτικής και των χρηματοπιστωτικών αγορών, ενώ θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν και τα κεντρικά προβλήματα των διεθνών νομισματικών σχέσεων καθώς και οι προκλήσεις που δημιουργούνται από την λειτουργία των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών.

Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται οι βασικές δομές και μηχανισμοί διακυβέρνησης του διεθνούς νομισματικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η διερεύνηση των επιμέρους θεσμών διακυβέρνησης συνοδεύεται και από την εξέταση συγκεκριμένων μελετών περίπτωσης. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται η εξοικείωση των φοιτητών με τις πιο σημαντικές δομές και μηχανισμούς διακυβέρνησης στα πεδία του διεθνούς νομισματικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος, καθώς και η κατανόηση των πιο σημαντικών προβλημάτων που οι θεσμοί αυτοί καλούνται να επιλύσουν.

Το τρίτο μέρος του μαθήματος συνδυάζει την εξοικείωση των φοιτητών με το θεωρητικό και ιστορικό υπόβαθρο σημαντικών προκλήσεων της παγκόσμιας οικονομίας (για παράδειγμα την απελευθέρωση των κινήσεων κεφαλαίων, τις οικονομικές κρίσεις και τις παγκόσμιες οικονομικές ανισορροπίες), με την σε βάθος ανάλυση παραδειγμάτων άσκησης οικονομικής διπλωματίας στο πλαίσιο αντιμετώπισης των

προκλήσεων αυτών. Στόχος είναι η κατανόηση των νέων μεθόδων και εργαλείων διαπραγμάτευσης που χρησιμοποιούν τα κράτη (αλλά και άλλοι δρώντες) στο πλαίσιο των πολυεπίπεδων και σύνθετων δομών της παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης.

Η προσέγγιση του μαθήματος δεν είναι οικονομοτεχνική. Η εστίαση θα βρίσκεται περισσότερο σε πολιτικές και θεσμικές πτυχές των κεντρικών ζητημάτων του διεθνούς νομισματικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος, στη βάση μιας ευρύτερης προσέγγισης διεθνούς πολιτικής οικονομίας.

Η αξιολόγηση των φοιτητών θα γίνει κατά 70% με γραπτές εξετάσεις και κατά 30% με την εκπόνηση εργασίας.

2. Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση και κατανόηση από την πλευρά των φοιτητών, των διακυβευμάτων, θεσμών και πολιτικών της διακυβέρνησης του παγκόσμιου οικονομικού συστήματος, με έμφαση στην λειτουργία και ρύθμιση του διεθνούς νομισματικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος. Απώτερος στόχος είναι οι φοιτητές που θα παρακολουθήσουν το μάθημα να μπορούν να ερμηνεύσουν με όρους πολιτικής οικονομίας και θεσμικής ανάλυσης σημαντικά ζητήματα πολιτικής και ρύθμισης των διεθνών νομισματικών και χρηματοπιστωτικών σχέσεων.

3. Διάρθρωση Διαλέξεων

Ημερομηνία	Περιεχόμενο Διάλεξης
16-02-2017	Περιεχόμενο και οργάνωση του μαθήματος. Εισαγωγή.
Πρώτο Μέρος – Βασικές Έννοιες και Θεωρία	
23-02-2017	Παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση και οικονομική διπλωματία: Βασικές έννοιες, δρώντες και θεσμοί
02-03-2017	Η διάδραση παγκόσμιας οικονομικής διακυβέρνησης και εθνικής πολιτικής οικονομίας και ο ρόλος της οικονομικής διπλωματίας
09-03-2017	Η πολιτική οικονομία του χρήματος στο διεθνές σύστημα
16-03-2017	Το χρηματοπιστωτικό σύστημα: Λειτουργία, Ρύθμιση και Εποπτεία – Τάσεις παγκοσμιοποίησης
Δεύτερο Μέρος – Δομές και Μηχανισμοί Διακυβέρνησης	
23-03-2017	Η διαχείριση των νομισματικών σχέσεων μετά τον 2 ^ο Παγκόσμιο πόλεμο: από το Bretton Woods στις κυμαινόμενες ισοτιμίες και τον διεθνή συντονισμό της νομισματικής πολιτικής
30-03-2017	Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ): από την ευφορία του ευρώ, στο «whatever it takes» και την Τραπεζική Ένωση
06-04-2017	Διεθνής ρύθμιση και εποπτεία στον χρηματοπιστωτικό τομέα / Το στοίχημα της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και η κρίση του 2007-08 / Η FATCA και το τέλος των φορολογικών παραδείσων (ή μήπως όχι;)

Τρίτο Μέρος – Εκφάνσεις Οικονομικής Διπλωματίας	
27-04-2017	Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και νέα οικονομική διπλωματία / Ο αμφιλεγόμενος ρόλος του ΔΝΤ/ Η «κλειστή λέσχη» της Βασιλείας / Τα «ιδιωτικά» Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα
04-05-2017	Η δύσκολη διπλωματία των διεθνών οικονομικών κρίσεων / Η διαπραγματευτική «Οδύσσεια» της ελληνικής κρίσης
11-05-2017	Παγκόσμιες οικονομικές ανισορροπίες / Υπάρχει ένα Bretton Woods II; / Η Κίνα, οι BRICKS και το μέλλον της παγκόσμιας οικονομίας
18-05-2017	Παρουσιάσεις εργασιών
25-05-2017	Παρουσιάσεις εργασιών

Ενδεικτική Γενική Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

Κόντης Α. – Τσαρδανίδης Χ. (επιμ.), *Διεθνής Πολιτική Οικονομία*, Παπαζήσης, Αθήνα 2005.

Παναγιώτης Β. Ρουμελιώτης, *Παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση*, Εκδοτικός Οίκος Α. Α. Λιβάνη, 2006.

Cohn Th.: *Διεθνής Πολιτική Οικονομία*, Gutenberg, Αθήνα 2009.

Krugman P., *Η κρίση του 2008: Και η επιστροφή των οικονομικών της ύφεσης*, Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη, 2009.*

Mark Mazower: *Κυβερνώντας τον κόσμο: Η ιστορία μιας ιδέας*, Αλεξάνδρεια, 2013.*

Rodrik, D., *Το παράδοξο της παγκοσμιοποίησης*, Κριτική, Αθήνα, 2012.*

Ξενόγλωσση

Bayne, Nicholas and Woolcock, S. *The new economic diplomacy: decision-making and negotiation in international economic relations*, 4th edition, Routledge, 2016.*

Daniel Drezner. 2009. *All Politics is Global: Exploring International Regulatory Regimes*. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Ngaire Woods. 2006. *The Globalizers: The IMF, the World Bank, and Their Borrowers*. Ithaca, NY: Cornell University Press.

John S. Odell: *Negotiating the World Economy*, Cornell University Press | Cornell Studies in Political Economy, 2000*

Handbook of the International Political Economy of Monetary Relations (Handbooks of Research on International Political Economy Series), Thomas H. Oatley and W. Kindred Winecoff, Edward Elgar Publishing Limited, 2014.*

Making the European Monetary Union, Harold James, Mario Draghi and Jaime Caruana, Harvard University Press, 2014

Manias, Panics and Crashes: A History of Financial Crises (6th edition), Charles P. Kindleberger and Robert Z. Aliber, Pgrave Macmillan, 2011*

Globalizing Capital: A History of the International Monetary System (2nd edition), Barry Eichengreen, Princeton University Press, 2008*

International Monetary Power (Cornell Studies in Money), David M. Andrews, Cornell University Press, 2006

Global Capital and National Governments (Cambridge Studies in Comparative Politics), Layna Mosley, Cambridge University Press, 2003

Monetary Orders: Ambiguous Economics, Ubiquitous Politics (Cornell Studies in Political Economy), Jonathan Kirshner, Cornell University Press, 2002

*Προτείνονται